

TITULUS DECIMUS - SEPTIMUS.

De las prendas, y reprefalias.

ET quia perfectis contractibus & obligationibus creditores solent sibi ipsis jus dicere, & pro solutione debitorum pignora capere, vel reprefalias facere, ideo post precedentes titulos noster subsequitur.

SUMMARIUM.

1 Reprefalia an licite sint in foro conscientie.

In hujus rubricæ declarationem adnotare debes titulum & Rubricam nostram copulative loqui de prendas, y reprefalias. Quasi hic non de pignoribus & hypothecis, sed de pignoribus & reprefaliis, & sic de pignoribus in vim reprefaliarum captis, & ut prius loquamur, de pignorationibus, nam & sic reprefalias appellat Summus Pontifex in capite primo, de injur. in 6. de quibus reprefaliis fecit unum tractatum Bari. inter suos tractatus, ubi, & tradit qua dicantur reprefalie. Et an licite sint in foro civili & conscientie, * de quo & per Covar. in cap. per peccatum 2. parte §. 9. num. 5. vers. hinc denique, & est text. optimus eas prohibens, & ibi glos. in l. 15. tit. 10. p. 7. & l. 4. tit. 14. lib. 4. supra, ubi aliqua diximus.

IN LEGEM PRIMAM.

Nullus alium pro debito capere potest, neque unam personam pro alia sub nostri text. pena, nisi sit data potestas ad hoc per partem obligatam, vel sit custos panis aut vini vel montium aut terminorum.

SUMMARIUM.

- 1 Omni jure reprefalia prohibite sunt.
- 2 Lige vel statum an justum sit aliquem ob alterius panam puniri.
- 4 Pana contra vim inferentem cum agitur criminaliter vel civiliter.

- 5 Capere potest creditor bona & personam debitoris si sibi data est ad hoc potestas per debitorem.
- 6 Animalia in pane agriculturalium damnium dantia licitum est agricolis capere & detineri in loco juramento ad hoc destinato ubi & quid si reperiantur in fundis.
- 7 Animalia reperta in fundis & pratis damnium dantia ita custodienda sunt ne pereant aliter includens ad ea renebitur.
- 8 Animalia an sint obligata pro damno dato ubi & an admittat furtum, qui animalia sic inclusa abinde rapit.
- 9 Animalia reperta in vinea si dominus vinea immittat in domum suam an committat furtum.

10 Anima

De las prendas. y reprefalias, Ley I. 439

- 10 Animalia in fundo meo existens & a te ge videns possim includere insequenda illud etiamsi dum ad vineam accessi, jam esset foras.
- 11 Dominus animalis an teneatur de damno solvendo cavere, antequam animal sibi restituatur.
- 12 Custodes montium vel vinearum persona publica sunt, quod intelligi, ut ibi, ubi quid in positis & privatis personis, an & pignorare poterunt.
- 13 Animalia clericorum reperta in fundis & pratis an pignorari possint per custodes eorum.

Ibi, Contra derecho y contra razones. Ut licet videre ex toto tit. & ff. de lege Julia publica vel privata, & text. in l. 11. tit. 13. part. 5. & l. 14. tit. 14. tit. 10. part. 7. que singularis est in hoc, dum inquit ob hoc iudices esse constitutos ut partibus iustitiam faciant, & ut nemini liceat sibi ipsi jus dicere, contra ritulum C. ne quis in sua causa, de quo & alia diximus in l. 1. glos. demandelo, tit. 13. lib. 4. supra, ubi etiam est optimus text. quibus legibus variæ pænæ statute sunt contra propria autoritate occupantem res aliorum etiam pro satisfactione debitorum suorum quorum tamen pænæ, licet ut ibi dixi ex Covar. lib. 3. var. e. 16. n. 7. vers. his præterea quantum ad iuris propriam amissionem non utantur ex communi observantia, ex text. tamen nostro videntur approbata, dum pænâ violatoris & vim inferentis imponi jubet, que per d. l. 14. tit. 10. part. 6. etiam juris amissi erat, sed nihilominus nunquam vidi hujus amissi juris pænâ imponi ut dixi, in d. l. 1. & sequen. titulo 13. supra libro 4.

Ibi, Y sin razón es que unos sean prendados por lo que otros deven. Idem probatur * in Aulenti. ut non fiat pignoratitio pro alius personis, ibi, (non enim habet rationem, alium quidem esse debitorem, alium vero exigi & in l. si quando, & l. si quis in tantum C. unde vi, & in aliis legibus glossa præcedente allegatis, imo & contra jus divinum videtur, Ezech. 18. (anima que peccaverit, ipsa morietur, & filius non portabit peccata patris iniquitatem) & contra naturalem etiam æquitatem, prout patet ex dictis per glos. contra derecho in d. l. 15. tit. 10. part. 7. Imò & habemus legem, absentem ff. de pennis, probantem, fatius esse nocentem impunitum relinquere, quam Innocentem punire, cui consonat optima lex 12. tit. 14. p. 3. tradit Hippol. in præll. §. opportune, num. 7. cum pluribus ubi plura de innocentia scripsit, & an justum sit lege vel statuto aliquem ob alterius culpam puniri, vide Covar. lib. 2. variar. cap. 2.

Ibi En pena de foygador. Quæ imponitur per l. 8. tit. 10. p. 7. quoties criminaliter agitur contra talem invasorem ex lege publica de vi privata vel publica prout agi potest, sed si civiliter ageretur, prout poterit agi, imponetur pænâ l. 14. eod. tit. 10. part. 7. prout ibi optime advertit glos. præsertim cum lex nostra alia remedia non excludat sive criminalia sint, & de dicta pænâ cum civiliter intentatur traditur & in d. l. 1. tit. 13. supra lib. 4. ubi plura diximus, hodie tamen ex l. 10. infra isto tit. & lib. ponitur pænâ amissionis dimidiæ partibus bonorum & aliarum pænarum statutarum Azevedo in Reconciliationem. Tom. III.

contra violatores hos & vim inferentes, licet rigor illius, 18. solum esset exequendus in illo, qui non solum bona, sed personas invadit & caput, ut appareat, ibi dum dicitur Contra los bienes de los dueños ni contra sus personas. Dicitio enim illa, ni, Latine nec, copulative negativa est, ut diximus in l. 10. tit. 1. lib. 4. supra. licet pænâ amissionis juris non est in usu ut dixi in tit. 13. supra lib. 4. & ita semper vidille praticari inquit Matienço hic glos. 4. n. 4. & quod punitur in favor judicantium arbitrio in regis prætorii, quicquid contrarium attestetur Didac. Perez in l. 2. verba, entrare, tit. 14. lib. 3. ord. col. 12. 55. & sequ. dicens eas pænâs non esse antiquatas imo per l. 1. Tam. confirmatas, & quod si sibi casus obvenerit majori forte afficeret pænâ invasorem quod non est negandum si ultra rei occupationem aliâs excederet, ut in specie l. 5. tit. 13. lib. 4. sup. & judex secundum casus contingentiam personarum qualitate, scandalum, factum, pænâ imponet.

Ibi, No les aviendo dado poder para los prender. Hac enim potestate data propria autoritate capiendi debitorem vel bona, ea uti sine pænâ poterit creditor, prout & probat optima lex 11. tit. 13. part. 5. & l. 14. tit. 4. ead. p. & ibi glossalia allegant, & text. in l. 2. tit. 13. infra lib. 8. de quo & diximus in d. l. 1. verbo de mandelo, tit. 13. lib. 4. supra ubi DD. alios similes casus ponentes ubi hoc liceret allegavimus & succincte plura diximus.

Ibi, Los guardadores de los montes. De quibus diximus in l. 12. tit. 6. n. 1. lib. 3. supra, & per Avend. cap. 1. part. n. 13. cum seq. aliquibus, lib. 1. imò & agricolis ipsis cultivantibus terram per se vel famulos licitum est capere animalia in pane damnium dantia, ex text. in l. 12. in fine, tit. 7. lib. 7. infra. ut per Avend. d. n. 13. in princ. alius autem non est licitum etiamsi reperiant dicta animalia damnium dantia, ut apparet ex l. 24. vers. fin. tit. 15. part. 7. nisi secundum glos. ibi verbo encierre, nesciunt dominus fundi, cujus sint talia animalia in fundo suo damnium dantia, nam tunc possit ea retinere vel in loco publico ad hoc deputato qui vocatur, Corral de concejo, ponere quousque sciamus cujus sint, ut per Abb. in c. si lesa sint n. 2. de injuriis & Cæpol. de serv. ruf. c. de pascu pecoris, n. 30. pag. 369. & vide etiam glos. magnam l. fin. tit. 2. part. 5. vel nisi sit consuetudo ea includendi, etiamsi sciat cujus sint, prout communiter, secundum glos. illam per statuta & consuetudines locorum est introductum. In casu tamen in quo includi possunt, debent tamen interim alimentari ne pereant, secundum text. in l. 4. titulo 15. part. 7. & per Afflict. in constit. Sicil. lib. 3. rub. 36. n. 12. fol. 154. ubi n. 10. alia dicit, & not. repeti posse id quod in alimentis est expensum, ut per Joan. Garciam, in tract. de expen. & melior. cap. 4. n. 28. sed si ob inclusionem damnium aliquod animalibus obvenit, eo quod non bibent neque comedebant, tenetur ea includens, secundum text. in d. l. 4. & Call. in conf. Burg. rub. 1. §. 5. n. 13. fol. 72. & an pro damno dato sint animalia obligata, vide Afflict. ubi sup. n. 10. ubi per totam illam rubricam plura alia in propositum dicit, & n. 11. tractat an committat furtum, qui animalia sua inclusa mandato judicis in aliquo loco rapuit. Et num ducens boves in sua vinea repertos in domum suam, committat furtum, vide Gandin. in tract. de maleficiis n. 11. Et not. quod in casu

lii iij quo

quo potest quis animal repertum in fundo suo includere, potest, etiam si à longe vidit animal suum repertum in fundo, & quia aufugit insecutus esse illud, secundum Hippol. in pract. §. ulterius, n. 1. in 3. relatio per Avend. ubi supra d. n. 13. & in casu in quo liceret illud occidere in fundo repertum, potest, si fugiet à fundo illud insequendo extra fundum occidere, secundum glof. que lo no mate, in dist. leg. 24. & an teneatur dominus pecudum cavere de damno solvendo antequam sibi animalia restituantur, Capitius decif. 45. n. 1. inquit quod sic.

Ibi Personas publicas. Nota montium custodes, quod vinearum vel mellium publicas dici personas, quod intellige si per iudicem vel per concilium populi ad hoc deputatae sunt, prout quotidie deputantur, pro custodiendis montibus publicis, mellibus omnium vicinarum populi vel vineis, non aliàs, ut inquit Casan. in conf. Burg. tit. des justices rubr. 1. §. 6. n. 60. & Avend. d. c. 1. n. 16. vers. si vera custos lib. 1. licet secundum eum ibi, etiam custodes per privatas positi pro custodia vinearum suarum pignorare possunt damnum dantes in vineis suis, debent tamen prius tales custodes saltum ut eis credi possit de damno jurate in manibus iudicis loci & ad hoc coram eo presentari, aliàs eis non credetur, nisi pignora demonstrant, ut patet ex l. tit. de los daños, lib. 3. f. vi. de qua alibi diximus, & animalia clericorum in fundis alienis reperta capi possunt, vide quae diximus in l. 12. tit. 3. lib. 1. supra.

IN LEGEM SECUNDAM

Pignoraciones non fiant in persona aliqua civitatis, villa, vel populi ob petitiones & libellos contra personas alias ipsiusmet civitatis, villa, vel populi propositas, sed ad iudicem pro iustitia recurrendam est.

SUMMARIUM.

1. Vicini civitatis aut populi cuiuslibet an possint pro debitis ipsius civitatis conveniri.
2. Iudex negligens administrare iustitiam qualiter teneatur.

Ibi, Mandamos. Iniquum est enim ut supra lege proxima dictum est, unum pro alio conveniri, prout ex legibus sequentibus probatur maxime ex l. 10. Sed an si populus aliquis & concilium ejus debeat aliquid alicui prodeunt civis pro debito illo exequi & conveniri, vide quae diximus in l. 16. tit. 21. lib. 4. supra, & in casu in quo id fieri possit, iudicis autoritate non vero propria est faciendum, ut in l. 4. infra isto tit. patet, & materiam pignorationum ultra dictos in rubrica huius tituli tractat Bald. in Authen. omnino C. no uxor pro marito, & Mart. Laud. c. 1. de injur. in 6. & Jacob. à Canibus, in tract. represaliarum.

Ibi, Por falta de justicia. Iudex negligens administrare iustitiam qualiter teneatur & convincatur de negligentia, vide quae diximus in l. 22. titulo 5. libro 3. supra, numero 1. & 4. in l. 4. titulo 6. eod. lib.

IN LEGEM TERTIAM.

Boves aratorii capi non possunt, neque coram instrumenta & preparatoria laboris & agriculturae.

Pro huiusque legis declaratione omnino videnda sunt quae diximus in l. sui. tit. 21. lib. 4. supra in glof. en bienes muebles, & habes similem text. in l. 3. tit. 2. lib. 6. infra.

Ibi, Desafurada. Similis est text. ubi dixi in l. 4. tit. 1. lib. 4. supra.

IN LEGEM SEXTAM.

Par bonum agriculturae apprehendendum non est in tributorum repartitione, etiam si tributa realia sint, neque pro aliis delictis capi aut exequi possunt boves aratorii, equi aut orna militum ac nobilium, nisi tantum pro regis tributis, & pensionibus terrarum agriculturae.

SUMMARIUM.

1. Boves aratorii an capi possint pro executione si alia non adiunt bona.
2. Agricultura plura sunt concessa privilegia.

Ibi, Antes sean libres. Intelligenda videntur haec verba ut aliquid operetur, & etiam si talis rusticus nihil aliud in bonis habeat quam par illud boum, prout in militibus statuebatur per l. 23. tit. 21. partit. 2. cumque idem, disponat text. hic in iis bonis, intelligi videtur cum qualitate illa militibus concessa, ut & si nulla alia bona possideant, idem eis concedatur, vel melius dici potest text. nostrum loqui durante tempore feminis & culturae, quia tunc temporis neque represaliae, neque pignorationes, neque executiones fieri poterunt in bobus, quamvis alia bona rusticus non possideat, ex text. in l. 25. tit. 13. lib. 8. infra, quae in margine nostri text. pro lege 26. allegatur corrupte, & hoc in beneficium agriculturae quod plura sunt concessa privilegia, ut licet videre ex Platea, in l. 1. C. de agri. & cens. lib. 11. & facit illud Zachar. 15. (bono Agricola ego sum) & illud Joan. 5. (ego sum vitis vera, & Pater meus Agricola est) & hoc tendit illud Job. 31. (si animam agricolarum afflixerim, pro frumento oritur mihi tribulus, & pro ordeo spina) & sic agricola ex divinis litteris commendatur, & ideo nimirum si in instrumentis aratorii executio fieri non debeat, ut latius diximus l. sui. titulo vigesimo primo, infra libro quarto, in glof. en bienes muebles, ubi limitavimus ex text. hic ut non procedat pro tributis regis & debitis dominis ipsarum terrarum, ad ibi per nos dicta remitto.

IN LEGEM SEPTIMAM.

Animalia & greges vicinorum & praesertim concilii de la Mesa non possunt capi aut exequi pro debitis populorum & concilii, sed tantum pro propriis debitis.

SUMMARIUM.

1. Bona immobilia neque jura & actiones vicinorum

De las prendas, & c. Ley VII. VIII. IX. y X. 441

vicinorum capi possunt, neque instrumenta aut populi, neque obligari singulares persone, neque valet consuetudo in contrarium.

2. Civitas tota vel concilium videtur turbari, si unus civis turbetur & prohibetur uti possessione.
3. Concilium & civitas teneantur defendere civem pignoratium contra privilegia sua.

Ibi, ni prendados los Ganados ni bienes. Semoventes, limo neque immobilia bona jura & actiones ut pro debito universitatis capi possunt, ex l. 1. C. ut nullas ex vicar. lib. 11. l. in tantum §. universitatis, & ibi Doctores ff. de rerum div. l. 1. §. omnibus, ubi Ang. au. 4. ff. quod cuiusque univ. nom. l. 13. tit. 2. part. 3. & ibi glof. universitatis, si quidem non potest obligare singulares personas, si ipsi non confenserint, glof. l. 1. C. que sit lon. confus. Bernard. Diaz reg. 267. diximus in l. 16. titulo 21. libro 4. supra, imo neque valet consuetudo in contrarium, cum esset contra legem nostram, cui per consuetudinem derogari non potest, ex dictis per nos, in l. 3. titulo 1. libro 2. supra, etiam de iure aliud diceret Bald. in l. etiam, numero 25. C. de exec. rei judi. per text. in l. missi C. de exat. trib. libro 10. glof. in d. l. 13. verbo, o el cabildo, & sic in regno nostro non valere talem consuetudinem ex l. nostra testatur Matien. hic glof. 1. n. fin.

Ibi, Al dico concepo de la Mesa. Tota enim civitas & concilium videtur turbari & inquietari si unus civis prodeunt in possessione, l. 1. §. municipes ff. de acquir. pos. Bald. l. si plures C. de Cond. infer. Oldrad. consil. 66. Avend. capit. 13. prae. nunc. si libro 1. teneturque universitas vel concilium civem pignoratium contra privilegia sua defendere, ex capit. licet de probatio. notat Afflictis, in consil. Sicilia lib. 3. rubrica 32. Avend. capit. 6. prae. numero 24. vers. & supra dista facient libro 1. & sic in cancellaria Pinciana semper vidisse praticari attestatur Matienço, hic glof. fin.

IN LEGES OCTAVAM ET NONAM.

Nullus potest neque debet resistere pignoribus captis pro tributis regis sub nostrarum legum poenis.

In quarum quidem legum declarationem solum notabis earum poenas esse imputatas per l. 1. 2. & 4. tit. 8. lib. 9. infra.

IN LEGEM DECIMAM.

Pignoraciones & represalia non sunt faciendae propter debita ab aliis contracta, neque executiones aliis quam iudicibus locorum ubi faciendae sunt, deinceps committantur nisi ob evidentem causam, & tunc persone dicitur similes commisiones dirigenda erant, parva contra represalias facientes imponenda, & quomodo privilegia regia habentes debent eis uti ad recuperandos redditus regis virtute talium privilegiorum.

SUMMARIUM.

1. Commisiones executionum aliis quam iudicibus

bus ordinariis non sunt dande, nisi ex magna causa, & tunc quibus dabitur.

2. Ob defectum iustitiae in sit licitum propria auctoritate debitorem capere, & jus sibi dicere.
3. Petens semel coram iudice non potest uti pacto sibi concessio utendi propria auctoritate.
4. Iudicium criminale & civile infimil & principaliter conjungi non possunt.
5. Represalia committi faciens carcerem privatum.
6. Poena capientium res alienas pro debito alterius. & a n. 3. incipitur & declaratur aliqua leges regis.
7. Declaratur l. 14. & 15. tit. 10.
7. Causa proxima & ordinata ad causam inspicitur contra illum qui occasionem datur, ut teneatur.
8. Causa non ordinata ad causam non punitur de iure civili ubi aliud iure canonico quoad irregularitatem.
9. Carpiunt Matienço inquis dominium ex de lib. procuratoris generaliter teneri.
10. Concilium civitatis ubi jurisdictionem habeat & ubi modum requirendi concilium pro recuperandis redditibus regis.
11. Negligentia non datur ubi non praecedat requisitum.

Ibi en muestas reynos. Et sic neque contra alteros nostri regni in eo existentes poterunt fieri represaliae pro debitis regni, populi vel loci illorum exterorum vel particularium personarum, ut & in l. sequente dicemus contra Gregorium Lupum ibi referendum.

Ibi, Salvo por los alcaldes ordinarios. Hic probatur commisiones executionum pro aliis quam iudicibus ordinariis locorum in quibus faciendae sunt non esse committendas nisi ex magna & evidente causa, & tunc committari debent esse divites & sufficientes & in curia cogniti, idem probat text. in l. 13. & 15. titulo 21. libro 4. supra. & l. 10. tit. 9. libro 3. ubi aliqua diximus in propositum, & per Didacum Per. l. 19. glof. fin. tit. 14. libro 2. ordin. col. 565. & sequentibus.

Ibi Ricor. Et in qua quantitate divitiae haec consistere debent, disponebantur in l. 126. in quaterno gabellarum ubi jubetur quod divitiae haec consisterent in quantitate triginta mille morapetinarum, hodie tamen in illa l. 126. quae inscribitur in l. 9. tit. 7. lib. 9. infra, nulla quantitas designatur, sed idem quod id disponitur, & hoc ne alia ratione nisi quod ex dist. l. 15. tit. 21. libro 4. supra, nulli alii executio haec est committenda, in defectum, iudicibus ordinariis loci commisionis faciendae, nisi alguazellis curiae, quibus erit committendum hodie in locum harum personarum divitum, quibus lex nostra committi jubebat & est novior & aequior lex illa 15. & sic servanda.

Ibi, Que les sea denogada la justicia. Hic corrigitur glof. in l. nullus C. de Judais & in cap. jus gentium 1. dist. dicentes propter defectum iustitiae licet propria auctoritate debitorem capere, & jus sibi dicere, quas glof. sequitur Innoc. in colim. de rest. spol. Alex. optime in conf. 11. nu. 9. lib. 1. Abb. & Rip. in cap. 1. de judi. nu. 89. versic. tertius casus, ubi plura similia congerit, & franc. Marius in

in reprefaliis loquens in decif. Delph. 769. numero 3 corrigitur enim casus ille per nostrum text. in us verbi, ut viles.

Ibi *Quo lo pida* Idem statuitur in l. 2. supra isto tit. & in l. 1. tit. 13. supra lib. 4. ubi in glossa de mandelo alia diximus, imo etiam si ex pacto possit creditor id facere, urbanus faciet, & aliquando securus sibi & suis consulat, si auctoritate iudicis id faciat, ex l. 1. & ibi glossa. & DD.C. de pignori. & si sic mel coram iudice petiit, non potest amplius uti pacto sibi concessio, & per debitorem capiendi cum vel rem suam propria auctoritate, nam huic facultati renuntiasset iudicem adeundo.

Ibi *perda et dendo*. Idem in aliis iuribus per me allegatis in l. 1. supra isto tit. probatur. & per text. hic resumuntur & recopilantur pœna per l. 8. & 14. tit. 10. partita 7. propositæ, qua de causa dicebat glossa in ea l. 14. pœnam impositam per l. 8. procedere cum criminaliter agebatur, pœna vero legis 14. cum civiliter, hodie tamen ex lege nostra, vides quomodo utraque pœna imponitur, nulla differentia facta sive civiliter sive criminaliter agatur vel criminaliter & civiliter, nisi velimus dicere legem nostram loqui eum criminaliter tantum agitur vel si criminali adjungatur civile, incidenter sequi proponitur, non vero principaliter, nam principaliter criminale & principaliter civile conjungi non possunt, secundum materiam l. libellorum ff. de accusatio. & in aliis vulgaribus, eo quod sunt remedia contraria agere ad pœnam corporalem, vel pecuniariam.

Ultra nostri vero text. pœnam committit & reprefaliam in personam debitoris faciens & crimen & pœnam privati carceris, secundum text. in l. 5. tit. 15. lib. 4. supra, secundum quam & hic erit unus de casibus curiæ sed si civiliter tantum ageretur pro rebus ipsis invasis ab ipso creditore, & earum restitutione, tunc imponenda & erit pœna dict. l. 14. titulo 10. part. 7. quod si quis pro debito capiet rem alterius tertii quam debitoris, eo quod tertius ille esset vicinus illius loci, cuius erat debitor, tunc punietur talis invalore pœna l. 15. tit. 10. partita 7. quæ in hoc ampliat l. 10. eo in. 10. & partita 7. quæ minorem pœnam imponebat, licet illa lex 10. posset intelligi, cum quis rem alienam simpliciter invadit, non habito respectu ad debitum aliquod; & illa l. 15. quoties debiti respectu capiebatur, & nisi sic leges has omnes intellexeris, confusionem in earum pœnis reperies.

Ibi *Derobador publico*. Quæ quidem pœna imponitur per l. 18. tit. 14. partita 7. & hoc in odium reprefaliam committentis tam in rebus debitoris, quam in persona ejus, licet ut dixi in l. 1. supra isto tit. multum in harum pœnarum impositione verteretur judicantis arbitrium.

Ibi *Por cuya causa y ocasion*. Intelligo de proxima * immediata non vero de remota, & non ordinata ad casum, ex dictis per Hippol. in l. nihil inter. ff. de iur. iur. cum sequentibus pluribus ad l. cor. de sicar. & quia culpa non ordinata & ad casum non punitur de jure civili, ex text. in l. si qui ff. de aci. & obligat. & in l. si. ff. de condi. ff. ad l. Rhod. de jact. not. Bartolus, in l. si in certa. §. sed inter dominum. ff. commod. Dec. l. contractus. num. 42. ff. de reg. iur. & cons. 234. num. 9. bonus casus l. verum. la 2. ff. de furis. & glossa. cap. sepe. 50. dist. Hippol. in l. 1. num. 34. C. de rap. virg. &

viq. legem 6. tit. 13. partita 7. & l. 5. tit. 18. ea partita. licet quoad irregularitatem incurrendam aliud sit de jure canonico, secundum decretistas ut verbis utar Barr. Soc. in l. 1. num. 3. ff. de legibus & ibi Tal. col. 3. ex text. in cap. continebatur, cum seq. de homicid. cuius hic est communis intellectus, teste Covar. in clem. si furiosus, de homicid. 2. par. §. 4. num. 8. & 9. Ex quo perpetua meo & videri loquitur Matienço, hic glossa. §. dicens esse mirabile ex textu nostro, quod licet regulariter dominus non teneatur ex delicto procuratoris, si ejus mandato non fiat, l. si quis iniquum, §. si procurator & ibi DD. ff. quod quisque iur. diximus late in l. 1. n. 31. & sequentibus, tit. 1. lib. 4. supra, nisi ad hoc habeat procurator speciale mandatum, vel dominus ratum habeat, ut ibi dixi, ex text. tamen nostro, inquit ipse Matienço, tenebitur, dominus licet non comitet de mandato, nam unde queo ex lege nostra aut ex quibus ejus verbis, Matienço, id desumplit cum lex nostra id non dicat, & omnino regulanda & declaranda sit ex dictis juris dispositionibus, quod non tenetur dominus ex factu procuratoris, nisi ad hoc habeat speciale mandatum, vel dominus ratum habeat, & sic assumptum Matien, salva ejus pace falsissimum reputo & non sequendum ullo modo.

Ibi *Requier an el concejo*. Hic est unus casus ubi concilium civitatis jurisdictionem & habet secundum Avenda. cap. 1. prao. num. 31. casu 3. libro 1. ubi & alios ponit, & sic tu qui habes pannes civiles vulgo, *maravedis de tiro sinado*, super regis redditibus vel gabelis pro recuperatione eorum, cum privilegio originali, vel ejus exemplo manu publici tabellionis extracto, nam hoc sufficere privilegium ipsum declarat, require iudicem ordinarium loci ubi similes redditus sunt recuperandi, ut privilegium adimpleat, & tibi solvi redditus debitoris faciat & si noluerit facere, require concilium civitatis & loci illius cum ipsomet privilegio, & de omnibus iis requisitionibus cape testimonium cum publico notario in forma publica & testibus adhibitis & cum die, mense & anno, & testimonia hæc mittere dominis regi tenatus, & sic, de *condurria major*. ubi dabitur tibi provisio & mandatum cum expensarum condemnatione contra nolentes solvere & adimplere privilegium illud, & ut tibi redditus debiti solvantur & hoc modo citius quam per viam executionis recuperabis. Et qualiter si creditores horum reddituum regiorum sint ecclesiastici circa hæc se habebunt, vide l. 10. tit. 7. libro 9. infra. & ad l. 10. titulo, 16. libro 9. infra hac nota.

Ibi *Requeridos y negligentes*. Nulla enim & negligentia committitur ubi non precedit requisitio, ut per Aviles, c. 1. prao. num. 43. 44. & 45. & 47. neque alicui imputatur negligentia nisi ubi diligentia proficeret, ut dixi in l. 4. num. ff. tit. 5. libro 3. supra.

IN LEGEM UNDECIMAM.

Reprefalie in personis & mercibus exterorum a regno fieri non possunt, nisi tantum pro debitis propriis vel fidejussionibus, vel redditibus regi debitis.

SUMMARIUM.

SUMMARIUM.

1 Reprefalia an quoad exteros regni permiffa sint.

Ibi *Salve*. Ergo reprefalias pro debitis propriis vel regis aut fidejussionibus contra exteros lex nostra permittit, nam exceptio debet esse regula, in principio tamen lex nostra prohibuit reprefalias, ergo in hac exceptione eas permittere videtur, quod est contra leges præcedentes, ergo, & certe est hæc maxima difficultas, quam non consideratam reperio per aliquem, & ideo aut fatendum est, legem hanc in dicta exceptione loqui & procedere quoad exteros regni, utpote quia ab eis difficultior est exactio, eo quod faciliter possunt in regnum suum revertere, & creditores eludere solutionemque subterfugere, & sic possit procedere doctrina Gregorii Lopez, in l. 5. tit. 10. glossa magna partita 7. volentis quoad exteros reprefalias permitti & ut id verum pro debitis vel fidejussionibus propriis vel regis, vel dicendum est legem nostram dum in hoc versiculo permittit reprefalias procedere cum ex iudicis mandato, bona & personæ exterorum detinentur usque dum debita propria vel fidejussionum ab eis factarum, vel regis redditus solvant, ut sic generalitas nostri versiculi ad rectitudinem rationis redigatur, prout nostram legem voluit intelligere Matienço hic glossa. fin. non designans nostram difficultatem, & hoc modo intellecta destruit doctrinam illam Gregorii Lopez supra relata, prout eam destrueret dixit idem Matienço hic in glossa. 1. & ita tenendum mihi videtur ne demus correctionem ad leges præcedentes. Et ex l. supra eo. id fundari potest, ex finalibus ejus verbis, quæ cum mandato iudicis intelli-

genda est, & non aliter, ita illa lex 3. & nostra prohibent reprefalias ut neque pro unius debito alius ejus concivis pignorari possit, neque res unius pro alio etiam ex mandato iudicis, sed quod unusquisque pro suo debito pignorari possit iudicis auctoritate interveniente, non vero aliis, nisi ex conventionne partium aliud sit permilium, ut probatur ex l. 1. supra eod. & ita tenendum est, & lex nostra intelligenda, & ex l. sequente, id etiam deducitur & probatur, quæ quidem lex sequens non est superflua cum disponat etiam in casu in quo navis ad hoc regnum appulsa non erat debitoris, sed alterius, cui eam debitor vendiderat, ut navis nec ejus emptor possit pignorari pro debitis venditoris vel alterius populi sui, ut considerat Matien, in l. sequente glossa unica.

IN LEGEM DUODECIMAM.

Concilium pignorari non potest pro debitis suorum conductorum, qui conduxerunt regios redidit.

SUMMARIUM.

Concilium civitatis tenetur pro collectore quem nominavit, qui solvendo non est.

Ibi *Por denda que el dicho cojedor deviere*. Intelligo si talis collector est solvendo, secus si solvendo & non esset, quia tunc concilium nominans talelem collectorem tenebitur, ex l. 7. titulo 14. infra libro sexto, ubi in l. 1. probatur concilium hos nominare collectores, pro quibus tenetur si solvendo non sunt debuit idoneos nominare: & hæc pro toto hoc titulo.

